

Ἡ ἀνωτάτη ἐκπαίδευσή μας καὶ τὰ νέα Πανεπιστήμια

«Μέσα στὰ 20 τελευταῖα χρόνια ἄλλαξε ὁ κόσμος τόσο, ὅσο μέσα σὲ 20 αἰῶνες», ὑπογράμμισε ὁ Γάλλος φιλόσοφος Roger Garaudy στὴν ὁμιλία του κατὰ τὴ βδομάδα τῆς «Σύγχρονης Σκέψης» κι αὐτὴ ἢ δίχως προηγούμενο ἀλλαγὴ ἔχει συντελεστεῖ χάρις στὴν τεράστιαν ἀνάπτυξη τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνολογικῶν ἐπιτεύξεων, πὺ ἢ παραπέρα συνέχισή τῆς προδικάζει μὲ ἀπόλυτην ἀκρίβεια ἀκόμη ταχύτερους ρυθμοὺς ἐξέλιξης καὶ ἀλλαγῶν στὴν ἀνθρώπινη κοινωνία.

Παρ' ὄλ' αὐτά, τὸ σύστημα τῆς δικῆς μας Ἀνώτατης Ἐκπαίδευσης, τῆς ἐστίας τῶν ἐπιστημῶν στὴ χώρα μας, ἀπ' ὅπου θ' ἀχνοβολοῦσαν οἱ καινούργιες ἐπιστημονικὲς κατακτήσεις καὶ οἱ τεχνολογικὲς ἐπιτεύξεις, ἔχει παραμείνει ἀμετακίνητο στὰ προπολεμικά του ἐπίπεδα καὶ στὸ πνεῦμα καὶ στὴν ὀργάνωση. Οἱ πανεπιστημιακὲς μας μονάδες ἔμειναν οἱ ἴδιες, τῆς Ἀθήνας καὶ τῆς Θεσσαλονίκης, πὺ περιλαβαίνουν συνολικὰ 16 σχολές, μὲ τὴν προσθήκη μόνο μερικῶν τμημάτων ξένων γλωσσῶν στὶς Φιλοσοφικὲς Σχολές· οἱ ἄλλες ἀνεξάρτητες Σχολές τῆς Ἀθήνας ἔμειναν οἱ ἴδιες: τὸ Ἐθνικὸ Μετσόβιο Πολυτεχνεῖο μὲ 5 σχολές, ἢ Ἀνωτάτη Ἐμπορικὴ, ἢ Πάντειος, ἢ Ἀκαδημία Σωματικῆς Ἀγωγῆς καὶ ἢ μόλις πρὶν ἀπὸ 10 περίπου χρόνια Ἀνωτάτη Βιομηχανικὴ, πὺ ιδρύθηκε ἀπὸ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Οἱ ἔδρες κατὰ Σχολές ἔμειναν οἱ ἴδιες· πὺ καὶ πὺ ἂν ιδρύθηκε καμία καινούργια στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Θεσσαλονίκης, ἐνῶ ἄλλες ἔχουν μείνει νεκρὲς ἀπὸ ἔλλειψη καθηγητῆ. Βοηθητικὸ ἐκπαιδευτικὸ προσωπικὸ παραμένει ἐπίσης τὸ ἴδιο· τὰ σπουδαστήρια καὶ τὰ ἐργαστήρια οὔτε πλουτίστηκαν οὔτε διευρύνθηκαν.

Σημειώθηκε ὅμως μιὰ σοβαρὴ μεταβολὴ στὴν Ἀνώτατη Ἐκπαίδευσή μας, ἀνεξάρτητη ἀπὸ αὐτὴ καὶ ἀντίθετη στὸ ἴδιο τὸ πνεῦμα τῆς: ἢ

αὔξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σπουδαστῶν, πὺ χρόνο μὲ τὸ χρόνο γίνεται ἀκόμη πὺ μεγάλος. Παρὰ τὸν κέρβερο τοῦ «κλειστοῦ ἀριθμοῦ» ἢ πίεση τῶν νέων, πὺ ἐπιθυμοῦν νὰ σπουδάσουν, εἶναι τόσο μεγάλη, ὅστε κατορθώνουν κάθε φορὰ κάποια ἀκόμη παραβίασή του. Σήμερα σ' ὀρισμένες σχολές ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν ἔχει τριπλασιαστεῖ κι ἀκόμη τετραπλασιαστεῖ σὲ σύγκριση μὲ τὸν προπολεμικό. Τὸ φαινόμενο αὐτό, τῆς συρροῆς δηλ. νέων γιὰ πανεπιστημιακὲς σπουδές, φαινόμενο παγκόσμιο, ἔχει φέρει τὴν Ἀνώτατη Ἐκπαίδευσή μας σὲ πλήρες ἀδιέξοδο. Δὲν ἐπαρκοῦν οἱ χώροι πὺ διαθέτει οὔτε γιὰ ἀκροαματικὴ διδασκαλία· εἶναι ἀδύνατο νὰ γίνουν φροντιστηριακὲς ἀσκήσεις· ἔχει γίνει ἀνέφικτη ἢ ἀσκηση στὰ ἐργαστήρια. Μ' ἓνα λόγο: ἢ ἐπιστημονικὴ ἐργασία πὺ πρέπει νὰ καλλιεργεῖται στὴν Ἀνώτατη Ἐκπαίδευσή μας καὶ ἢ μύηση τῶν σπουδαστῶν στὴ μέθοδο τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας, εἶναι πράγματα ἀνύπαρκτα.

Κι ἐνῶ ἐμεῖς, μὲ τὴν ἐγκληματικὴ ἀδιαφορία τῶν κυβερνήσεων τῆς τελευταίας δεκαπενταετίας, ὀδηγηθήκαμε σὲ πανάθλιο κατάντημα ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς Ἀνώτατης Ἐκπαίδευσης, οἱ ἄλλοι λαοὶ τῆς Δύσης καὶ τῆς Ἀνατολῆς ἔχουν φτάσει σὲ ὕψη πὺ εἶναι ζήτημα ἂν καὶ πότε θὰ μπορέσουμε νὰ τὰ πλησιάσουμε. Οἱ βαλκανικοὶ γείτονές μας, Βούλγαροι, Γιουγκοσλάβοι καὶ Τοῦρκοι προπορεύονται μὲ τουλάχιστο εἰκοσαετία σὲ σχέση μὲ μᾶς. Οἱ Βούλγαροι διαθέτουν τούτη τὴ στιγμή 12 ὀλόκληρα Πανεπιστήμια καὶ προσθέτουν διαρκῶς καινούργιες σχολές· οἱ Γιουγκοσλάβοι διαθέτουν τὰ 5 μεγάλα παλιὰ τους Πανεπιστήμια, στὰ ὀποῖα πρόσθεσαν 56 καινούργιες σχολές (τὶς σχολές τριῶν δικῶν μας Πανεπιστημίων) καὶ ἴδρυσαν ἕκτο, στὸ Νόβισαντ, Β.Δ. τοῦ Βελιγραδιοῦ. Οἱ Τοῦρκοι,

ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δυὸ μεγάλα Πανεπιστήμιά τους στὴν Ἄγκυρα καὶ στὴν Κωνσταντινούπολη, ἴδρυσαν τελευταῖα τὸ «Τεχνολογικὸ Πανεπιστήμιο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς» στὴν Ἄγκυρα· Πανεπιστημακὸ Κέντρο στὸ Ἐρζερούμ μὲ Ἱατρικὴ καὶ Γεωπονικὴ Σχολή, Πανεπιστημακὸ Κέντρο στὴ Σμύρνη μὲ ἐπίσης Ἱατρικὴ καὶ Γεωπονικὴ Σχολή καὶ ἔχουν ἀποφασίσει ἴδρυση Πανεπιστημίων στὴν Ἀνδριανούπολη, στὴν Τραπεζοῦντα καὶ στὰ Ἄδανα.

* * *

Κι ἐχρειάστηκε ὁ πεισματώδης ἀγώνας τῶν φοιτητῶν, τῶν ἐκπαιδευτικῶν, τοῦ λαοῦ ὀλοκλήρου νὰ καταλυθεῖ ἡ ἐξουσία τῆς Δεξιᾶς, πὺ κράτησε θελημένα τὸ λαὸ καὶ τὸ ἔθνος στὸ σκοτάδι τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς ἀνεπιστημοσύνης, γιὰ νὰ μπεῖ ὁ τόπος, μὲ τὴν κυβέρνηση τῆς Ἐνωσης Κέντρου, στὰ πρῶτα δειλὰ βήματα μᾶς ἐκπαιδευτικῆς ἀνόρθωσης.

Ἔτσι, ὕστερα ἀπὸ τὰ καινούργια μέτρα γιὰ τὴ στοιχειώδη καὶ γιὰ τὴ μέση παιδεία, πὺ μερικὰ εἶναι θετικά, ἡ κυβέρνηση τῆς Ε.Κ. πρόβαλε καὶ τὸ μεγάλο θέμα τῆς Ἀνώτατης Ἐκπαίδευσης. Σὲ ἐπίσημη τελετὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἀθήνας στίς 30.1.65, ὁ πρωθυπουργὸς καὶ ὑπουργὸς Παιδείας κ. Παπανδρέου μίλησε ἀπερίφραστα γιὰ τὸ χάλι τῆς, ἀναγνώρισε τὴν ἀνάγκη «ἀναδιοργανώσεως ἐκ βάρων» καὶ τῆς «ιδρύσεως νέων πανεπιστημακῶν μονάδων». «Ἡ Ἑλλάς, εἴπε, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ ἀνταγωνιστικὴν, ἐπομένως βιώσιμον, οἰκονομίαν καὶ ν' ἀντιμετωπίσῃ ἐπιτυχῶς τοὺς ἄλλους λαοὺς εἰς τὸν πνευματικὸν στίβον, ἔχει ἀνάγκη μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ καὶ καλύτερας ποιότητος ἐπιστημόνων. Διὰ νὰ τοὺς μορφώσωμεν πρέπει ὄχι μόνον νὰ ἐπεκτείνωμεν τὰ ἤδη ὑπάρχοντα Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, ὄχι μόνον νὰ ιδρύσωμεν νέας πανεπιστημακᾶς μονάδας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναμορφώσωμεν ἐκ βάρων τὴν ἐκπαιδευτικὴν ἐργασίαν εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς. Νὰ ἐμφυσήσωμεν νέον πνεῦμα, νὰ χαράξωμεν νέας κατευθύνσεις εἰς τὴν λειτουργίαν των».

Ἵσραῖοι πράγματι λόγοι καὶ ἐκφραστικοὶ γυμνῆς τῆς πραγματικότητος πὺ βασιλεύει στὰ πανεπιστήμιά μας καὶ σ' ἄλλα ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ μας ἰδρύματα· ἀλλὰ δὲν πέρασαν παρὰ 3 μόνον μῆνες, γιὰ νὰ ἰδοῦμε πῶς οἱ ὠραῖοι αὐτοὶ λόγοι, μέσα στοὺς ὁποίους ἐκήρυχνε ὁ κ. πρωθυπουργὸς ὅτι θέλει τὸν ἐπιστήμονα ὄχι μόνον φωτισμένο πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ «πολίτην τῆς Δημοκρατίας, πὺ θὰ ἐπωμισθῇ τὰς εὐθύναις τῆς ἡγεσίας τῆς χώρας», μετουσιώνονται σὲ πράξη. Στίς 8.5.65 κατατέθηκε στὴ Βουλὴ νομοσχέδιο μὲ ὑπογραφή δικῆ του, σὰν ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, «περὶ ιδρύσεως Πανεπιστημίων» γιὰ νὰ συζητηθεῖ τὸ καλοκαίρι ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴ ἐξουσιοδότησης.

Τί λέει τὸ Νομοσχέδιο; Στὴν εἰσηγητικὴ ἔκθεσις ὁ συντάκτης τοῦ ἐπαναλαμβάνει τὴ θέση — σωστὴ ἄλλωστε — ὅτι «ἡ χώρα μας ἔχει ἀνάγκη ἐπιστημόνων ὑψηλοῦ ἐπιπέδου εἰς μεγαλύτερον ἀπὸ τὸν ὑπάρχοντα ἀριθμόν». Καὶ συνεχίζει: «Οὔτε ἡ πνευματικὴ οὔτε ἡ οἰκονομική μας πρόοδος θὰ πραγματοποιηθῇ μὲ τα-

χὺ ρυθμόν, ἐὰν δὲν ἀποκτήσωμεν ἐπιστήμονας περισσοτέρους καὶ καλύτερους». Ἀλλὰ χωρὶς νὰ γίνεταί λόγος ποίου εἴδους ἐπιστήμονες ἔχει ἀνάγκη ἡ χώρα, ὥστε νὰ καθορισθεῖ τὸ εἶδος τῶν πανεπιστημίων καὶ τῶν σχολῶν πὺ αὐτὰ θὰ περιλαβαίνουν, πράγμα πὺ προϋποθέτει συγκεκριμένη διακρίβωσις τῶν οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ πνευματικῶν ἀναγκῶν τῆς, ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις προχωρεῖ στὴν ἀναζήτησις τῶν ἀδυναμιῶν, ἀπ' τὶς ὁποῖες πάσχει τὸ σύστημα τῆς Ἀνώτατης ἐκπαίδευσής μας. Καὶ εἶναι, λέει, δυό! «Πρῶτον, τὰ ἰδρύματά τῆς εὐρίσκονται συγκεντρωμένα εἰς τὰς δύο μεγάλας πόλεις, τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Θεσσαλονίκην, ἐνῶ ἡ ἐπαρχία στερεῖται ἐστιῶν πνευματικῆς ἀκτινοβολίας. Δεύτερον, ὁ φοιτητικὸς πληθυσμὸς ἔχει εἰς τοιοῦτον βαθμὸν διογκωθεῖ εἰς τὰ πανεπιστήμιά μας, ὥστε οὔτε ἡ διδακτικὴ ἐργασία οὔτε ἡ διοικήσις των εἶναι πλέον δυνατὴ καὶ συμφωνοῦς πρὸς τοὺς στοιχειώδεις κανόνας τῆς καλῆς λειτουργίας».

Ἄλλ' οὔτε ἡ πρώτη οὔτε ἡ δευτέρη «ἀδυναμία» μποροῦν νὰ ἐρμηνέψουν τὴν τρομαχτικὴν κακοδαιμονίαν τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαίδευσής μας, γιὰ τὴν θὰ μποροῦσαν νὰ ἐκλείψουν, ἂν ἡ πολιτεία ἔδειχνε ἔστω καὶ μικρὸ οὐσιαστικὸ ἐνδιαφέρον. Ἡ Γιουγκοσλαβία, πὺ ἀναφέραμε προηγουμένα, ἔχει τὰ 5 παλιὰ τῆς πανεπιστήμια σὲ 5 μεγάλα ἀστικά κέντρα τῆς ὅμως δὲν τὴν ἐμπόδισε νὰ προσθέσῃ στίς σχολές, πὺ τὸ καθένα εἶχε, καὶ ἄλλες σχολές, νὰ τὶς πλουτίσῃ μὲ ἔδρες καὶ τὸ ἀνάλογο διδακτικὸ προσωπικόν, ὥστε νὰ ἰκανοποιήσῃ τὶς ἀνάγκαις τῆς, ἀπὸ τὴν ἀποψη ἰκανῶν καὶ καλῶν καταρτισμένων ἐπιστημονικῶν στελεχῶν. Αὐτὸ δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ σ' ἐμᾶς; Ἀσφαλῶς μποροῦσε, ἀλλὰ δὲν τὸ θέλησε ἡ δεσποτεία τῆς Δεξιᾶς καὶ οἱ ξένοι προστάτες τῆς. Αὐτὴν, ὅμως, τὴν «ἀδυναμίαν», πὺ εἶναι καίρια, τὴν ἀποσιωπᾷ ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις, σὰν νὰ κατέχεται ἀπὸ κάποιον ἀόριστο φόβον, ἐνῶ τὴν ξέρει τόσο καλά. Πρέπει, ὡστόσο, καὶ οἱ συντάκτες τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἡ κυβέρνησις ν' ἀντιληφθοῦν πῶς στὸ βαθμὸ πὺ οἱ σκιᾶς τῶν ἀντιδραστικῶν δυνάμεων θὰ βαρύνουν πάνυ στὰ ἐκπαιδευτικὰ μας πράγματα, ἡ κατάστασίς τους, ἡ χειρότερη τῆς Εὐρώπης, δὲν πρόκειται νὰ ἀλλάξῃ οὐσιαστικά, καὶ ἂν ἀκόμη τὰ πανεπιστήμια, πὺ προβλέπει τὸ Νομοσχέδιο, ἀρχίσουν νὰ λειτουργοῦν. Ἡ Παιδεία καὶ εἰδικότερα ἡ Ἀνώτατη Παιδεία, δένεται μὲ τὸ καθολικὸ αἶτημα τοῦ ἐκδημοκρατισμοῦ τῆς χώρας.

Ὁ φοιτητικὸς, ἐξ ἄλλου, πληθυσμὸς, πὺ χρόνον μὲ τὸν χρόνον διογκώνεται, ἐπιβάλλει φυσικὰ τὴν ἴδρυση νέων πανεπιστημίων, ἀλλὰ καὶ, στὰ ὑπάρχοντα, προσθήκη καινούργιων σχολῶν. Πρέπει νὰ θεωροῦμε πραγματικὴ εὐλογία, πὺ οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδος, ἀκαθοδήγητοι, μὲ τὴν λειψὴν καὶ ἀσυγχρόνιστην μέσην παιδείαν τους, ἀναζητοῦν ὑψηλότερη μὴ μὴ μορφωσις, ἀναζητοῦν νὰ καταχτήσουν τὴν ἐπιστήμην. Ἡ πολιτεία ἔχει χρέος νὰ τοὺς τὴν δώσῃ γιὰ τὴν προκοπὴν τοῦ τόπου, γιὰ τὴν ἴδια τὴν ἐθνικήν μας ἐπιβίωσιν μέσα σ' ἕναν κόσμον πὺ ἐξελίσ-

σεται κι αναπτύσσεται με ρυθμούς αστρικής ταχύτητας.

Αλλά τί πανεπιστήμια καινούργια δίνει ή σημερινή πολιτεία στους νέους, που αναγκάζονται και να έκπατριστούν ακόμη για να γευτούν την έπαστήμη;

Χωρίς να γίνεται λόγος, στην εισηγητική τουλάχιστο έκθεση, για τὸ πνεῦμα πὸν πρέπει να διαποτίζει τὰ καινούργια πανεπιστήμια, ὅπως τὸ καθόρισε στὰ 12 σημεία τῆς ὁμιλίας του τῆς 30.1.65 ὁ κ. Πρωθυπουργός, τὸ νομοσχέδιο ἀναφέρει τυπικὰ ποῖα και ποῦ ἰδρύονται πανεπιστήμια. Αὐτὰ εἶναι: 1) τὸ Ἀττικὸ Πανεπιστήμιο, 2) τὸ Πανεπιστήμιο τῶν Ἰωαννίνων, 3) τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Κρήτης, 4) ἡ Ἰόνιος Ἀκαδημία και 5) Ἡ Πολυτεχνικὴ Σχολὴ Λάρισας. Τὸ περίεργο εἶναι ἡ προβολὴ σὰν ἑνὸς καινούργιου πανεπιστημίου αὐτοῦ πὸν τὸ νομοσχέδιο ὀνομάζει «Ἀττικόν», ἐνῶ πρόκειται για μὴ συγκέντρωση τῶν ἀνεξάρτητων ὡς τώρα σχολῶν, τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς, Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς, Παντείου και Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς, σὲ ἓνα μεγάλο πανεπιστημιακὸ ὄργανισμό. Ἐὰν ἐπιβαλλόταν αὐτὸ να γίνει, εἶναι ἄλλο θέμα· πάντως, δὲν πρέπει σὲ καμιά περίπτωση ἡ κυβέρνηση να μιλάει για νέο Πανεπιστήμιο, τὴ στιγμή μάλιστα πὸν δὲν προστίθεται καμιά καινούργια Σχολή. Κι ὁμως, και ἡ εισηγητικὴ έκθεση και τὸ κείμενο τοῦ ἴδιου τοῦ νομοσχεδίου ἀναλίσκονται σ' αὐτὸ με ἀνεξήγητη ἔμφαση.

Για τὸ Πανεπιστήμιο τῶν Ἰωαννίνων ἡ εισηγητικὴ έκθεση δὲν κάνει κανένα λόγο· τὸ ἴδιο τὸ κείμενο τοῦ νομοσχεδίου ἀναφέρει ἀπλῶς, ὅτι προστίθεται στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολή, πὸν ἄρχισε να λειτουργεῖ ἀπὸ ἐφέτος, και ἡ Μαθηματικὴ Σχολή. Τὸ νομοσχέδιο δὲν προβλέπει για καμιά ἐπέκταση, ὥστε να διαμορφωθεῖ σὲ μὴ πλήρη πανεπιστημιακὴ μονάδα. Ἐὰν παραμείνει με μόνο τις δυὸ αὐτὲς σχολές, ὅσο κι ἂν ἔχουν τὴ σκοπιμότητά τους, ἡ κυβέρνηση δὲν πρέπει να μεγαλοστομεῖ ὅτι ἐπεκτείνει τὸ σύστημα τῆς ἀνώτατης ἐκπαίδευσης. Για τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Κρήτης, με ἔδρα τὸ Ἡράκλειο και με τὴ Γεωπονικὴ Σχολὴ στὸ Ρέθυμνο και τὴ Μαθηματικὴ στὰ Χανιά, γίνεται φυσικὰ λόγος για ὀλοκληρωμένη πανεπιστημιακὴ μονάδα. Ἡ Ἰόνιος Ἀκαδημία, ἀπόπειρα κατ' ὄνομα ἀναβίωσης τῆς παλιᾶς, ἔχει πολὺ περιορισμένο χαρακτήρα· θὰ ἔχει Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν, τὴ δεύτερη τῆς χώρας, και Σχολὴ Τουριστικῆς Οἰκονομίας. Και τέλος, ἡ Πολυτεχνικὴ Σχολὴ τῆς Λάρισας με τρία τμήματα: Μηχανολόγων - Ἡλεκτρολόγων, Χημικῶν Μηχανικῶν και Μηχανικῶν Μεταλλείων και Μεταλλουργῶν, πὸν ὑπογραμμίζεται ὅτι θὰ εἶναι παράρτημα τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης.

Μὲ τὸ νομοσχέδιο, λοιπόν, «περὶ ἰδρύσεως Πανεπιστημίων», τὸ σύστημα τῆς πανεπιστημιακῆς μας ἐκπαίδευσης, πὸν διαπιστώνεται πανηγυρικὰ ὅτι χρειάζεται ἐπέκταση, πλουτίζεται οὐσιαστικὰ με ἓνα ἐπὶ πλέον Πανεπιστήμιο (τῆς Κρήτης) και με 6 καινούργιες Σχολές. Μποροῦμε, ὁμως, να θεωρήσουμε ὅτι ἡ κατάσταση στὴν Ἀνώτατη Ἐκπαίδευσή μας γίνεται ἱκανοποιητικὴ; Ἡ ἀπλὴ και μόνο σύγ-

κριση με τὴν ἔκταση τῆς πανεπιστημιακῆς ἐκπαίδευσης τῶν βαλκανικῶν γειτόνων μας ἀποδείχνει τὴ μειονεχτικὴ μας θέση.

Ἐὰν ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἀνώτατης Ἐκπαίδευσης εἶναι ἡ καλλιέργεια τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας, κατὰ πρῶτο λόγο, σὲ συνάρτηση, βέβαια, με τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἤθους, τὸ πρόβλημά της δὲν εἶναι μόνο ἡ ἐπέκτασή της με τὴν ἰδρυση νέων πανεπιστημιακῶν μονάδων, ἀλλὰ και ἡ ἀναδιοργάνωσή της σύμφωνα με τὴν ἀποστολὴ της κι ἀκόμη ἡ προσαρμογὴ τῆς λειτουργίας της, γενικὰ, σύμφωνα με τὴν ἀπαίτηση τῆς ἐποχῆς μας. Οἱ ὡς τώρα ὑπάρχουσες πανεπιστημιακὲς σχολές τόσο γιατί εἶναι ἐπικίνδυνα προσκολλημένες στὴν παράδοση και τὸ πνεῦμα τους δὲν ἐννοεῖ να ἀντιληφθεῖ τις κοσμογονικὲς ἀλλαγές πὸν συντελέστηκαν και ἀσταμάτητα συντελοῦνται, ὅσο και γιατί ἔχουν πλημμυρίσει ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν σπουδαστῶν, πὸν για κάμποσα χρόνια δὲν θὰ μπορέσουν να ἀποσυμφορηθοῦν στὰ λογικά τους ἐπίπεδα, δὲν ἐκπληρώνουν τὴν οὐσιαστικὴ τους ἀποστολὴ. Ἡ ἀναδιοργάνωση τῶν παλιῶν σχολῶν και ἡ συγχρονισμένη λειτουργία τῶν καινούργιων εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη. Κι ἀναδιοργάνωση θὰ πεῖ: προσθήκη νέων ἑδρῶν, ἐφ' ὅσον τὸ ἀπαιτοῦν οἱ ἐπιστημονικὲς ἀνάγκες ἀλλὰ και οἰκονομικοκοινωνικοὶ και πνευματικοὶ λόγοι για τὴν ἀνάπτυξη τῆς χώρας· ἄμεση συμπλήρωση τῶν ἑδρῶν με καθηγητές, οἱ ὁποῖοι θὰ εἶναι ἐπικεφαλῆς ἑνὸς ἐπιτελείου τῆς ἐπιστήμης πὸν θὰ ἐκφράζουν. Τὸ ἐπιστημονικὸ ἐπιτελεῖο τῆς ἑδρας θὰ τὸ ἀποτελοῦν, ἀνάλογα με τὸ εἶδος της και με τὸν ἀριθμὸ τῶν σπουδαστῶν, ἐπικουρικοὶ καθηγητές, ὑφηγητές ἐντεταλμένοι, ἐπιμελητές, βοηθοί. Ἐπέκταση, ἀκόμη, τῶν ἐργαστηρίων και τῶν σπουδαστηρίων, ἀπόλυτα ἐξοπλισμένων με ὅλα τὰ κατάλληλα κάθε ἐπιστήμης ὄργανα και βιβλία· μέσα σ' αὐτὰ οἱ σπουδαστὲς θὰ ἀσκηθοῦν στὴ μέθοδο τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας και στὴν ἴδια τὴν ἔρευνα. Για ὅλα αὐτὰ τίποτε δὲν ἔχουμε ἰδεῖ. οὔτε τὸ νέο νομοσχέδιο «περὶ ἰδρύσεως Πανεπιστημίων» κάνει κανένα λόγο.

Πέρα ἀπ' αὐτὰ, ἡ ἀναδιοργάνωση τῶν Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν ἐπιβάλλει τὴν ὀρθολογικὴ διάρθρωση τοῦ προγράμματος σπουδῶν ἀπὸ χρόνο σὲ χρόνο. Ὁ κ. Πρωθυπουργός στὴν ὁμιλία του τῆς 30.1.65 προτείνει να διδάσκονται ὅλοι οἱ πρωτοετεῖς φοιτητὲς τῶν πανεπιστημίων μας, ἀνεξάρτητα σχολῆς πὸν ἔχουν ἐγγραφεῖ, παράλληλα με τὰ εἰδικὰ τῆς σχολῆς τους μαθήματα και μαθήματα ἀνθρωπιστικοῦ χαρακτήρα. Κι αὐτὰ εἶναι κατὰ τὸν κ. Παπανδρέου: τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα (Ἀρχαία, Μεσαιωνικὴ και Νεωτέρα Γραμματεία), Εἰσαγωγὴ στὴ Φιλοσοφία, Ἀρχές τοῦ σημερινοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτεύματος.

Ἡ «καινοτομία» αὐτὴ, ὅπως τὴ χαρακτηρίζει, παρὰ τὴ λογικὴ πὸν τὴ θεμελιώνει, εἶναι και ἑλλειπτικὴ και δεχτικὴ παρανόησης στὴν ἐφαρμογὴ της. Ἀπὸ τὰ προτεινόμενα μαθήματα λείπει τὸ μάθημα τῶν Γενικῶν Ἀρ-

χών τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας καὶ Κοινωνιολογίας. Ἐπιτρέπεται ἓνας ἐπιστήμονας, οἷα δὴ ποτε εἰδικότητας, νὰ εἶναι ἄμοιρος τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων τόσο τῶν παλαιότερων ἐποχῶν ὅσο καὶ τῆς σημερινῆς καὶ ν' ἀγνοεῖ τοὺς νόμους τῆς κοινωνικῆς ἐξέλιξης; Καὶ τὸ μάθημα τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων ὑπάρχει πραγματικὸς φόβος στὴν ἐφαρμογὴ του νὰ περιοριστεῖ σὲ ξερὲς μεταφράσεις κειμένων, δίχως νὰ δίνεται τὸ πνεῦμα τῆς πορείας τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ στὶς διάφορες ἐκδηλώσεις του καὶ δίχως νὰ ἀξιολογεῖται ἡ πνευματικὴ κίνηση καὶ δημιουργία μὲ κριτήρια ἐπιστημονικά.

Στὸ κεφάλαιο τοῦ προγράμματος πρέπει νὰ σημειώσουμε πὼς ἐπιβάλλεται νὰ σταματήσει ἡ ταλαιπώρηση τῶν φοιτητῶν μὲ τὸ νὰ ὑποχρεώνονται νὰ παρακολουθήσουν ἓνα μάθημα τὸ πρῶτὸ 8 - 9 καὶ ὕστερα νὰ ξαναέρχονται στὶς 12 - 1. Αὐτὰ τὰ κενὰ τοῦ χρόνου ποὺ παρουσιάζει τὸ ὠρολόγιό πρόγραμμα τῶν φοιτητῶν εἶναι καὶ ἀντιπνευματικά καὶ ἐξευτελιστικά γιὰ τὴν ἀξιοπρέπειά τους. Δείχνουν ὅτι ὁ φοιτητὴς δὲν ὑπολογίζεται καθόλου.

Στὴν ὁμιλία του ἀκόμη, ὁ κ. Πρωθυπουργὸς θίγει τὸ θέμα τῆς ἀτμόσφαιρας ποὺ πρέπει νὰ ὑπάρχει στοὺς πανεπιστημιακοὺς χώρους καὶ πρὸ παντὸς τῶν σχέσεων ἀνάμεσα σὲ καθηγητὲς καὶ τὸ ἄλλο διδαχτικὸ προσωπικὸ ἀπὸ τὴ μιά καὶ στοὺς φοιτητὲς ἀπ' τὴν ἄλλη. Σήμερα οἱ καθηγητὲς οὔτε γνωρίζουν κανένα φοιτητὴ οὔτε ἐνδιαφέρονται νὰ μάθουν γιὰ τὴ ζωὴ του καὶ τὰ προβλήματά του. Ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς ἕδρας τους βλέπουν ἓνα πλῆθος φοιτητῶν καὶ τίποτε παραπέρα. Λεῖπει ἡ θερμὴ φιλικὴ ἀτμόσφαιρα καὶ ἡ γνωριμία ποὺ αὐτὴ θὰ ἐμπνεύσει στὴν ἐπιστημονικὴ ἐργασία. Μέσα σὲ μιὰ τέτοια παγερότητα σχέσεων διδασκάλου καὶ μαθητοῦ πὼς εἶναι δυνατό νὰ προκύψει τὸ παιδευτικὸ ἀποτέλεσμα, ποὺ ἐδῶ εἶναι ἡ κατάκτηση τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν μεθόδων τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας;

Ἄλλὰ πρέπει ἀκόμη νὰ πραγματοποιηθεῖ τὸ γρηγορότερο καὶ νὰ μὴ μείνει «ῥαίσιος» λόγος αὐτὸ ποὺ ἔθιξε πάλι στὴν ὁμιλία του ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ ποὺ στὰ ξένα πανεπιστήμια ὑπάρχει ἀπὸ πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο σὰν

καθιερωμένος ἐπίσημος θεσμός: «Τὸ σπῆτι τοῦ Φοιτητῆ». Νὰ ἰδρῦθεῖ ἐπὶ τέλους πανεπιστημιακὴ πόλη ὅπου ἐδρεύει Πανεπιστήμιο, ποὺ νὰ μὴ περιλαβαίνει μόνο τοὺς χώρους τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν ἐργαστηρίων καὶ ἄλλων σπουδαστηρίων, ἀλλὰ καὶ συγκροτήματα χτηρίων γιὰ κοιτῶνες, γιὰ ἐστιατόρια, γιὰ κέντρα ψυχαγωγίας τοῦ φοιτητῆ, ποὺ νὰ παρέχονται δωρεάν ἢ τουλάχιστο μὲ πολὺ μικρὴ δαπάνη. Τότε θὰ μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι ἐξασφαλίζονται στὸν Ἑλληνα σπουδαστὴ ὅλες οἱ ἀναγκαῖες προϋποθέσεις γιὰ νὰ κάνει πραγματικὲς σπουδὲς πρὸς ὄφελος τοῦ ἴδιου τοῦ ἔθνους.

Ἡ πανεπιστημιακὴ μας ἐκπαίδευση βρῖσκεται στὸ τελευταῖο σκαλὶ «στοῦ κακοῦ τῆ σκάλα». Καὶ ἐπέκταση μὲ καινούργιες πανεπιστημιακὲς μονάδες πρέπει νὰ γίνει ποὺ νὰ ξεπερνάει τὸν ἀριθμὸ ποὺ προβλέπει τὸ νομοσχέδιο ποὺ ἔχει κατατεθεῖ στὴ Βουλὴ ἀπὸ τὶς 8.5.65 (ἡ Χώρα μας, τούτῃ τῆ στιγμῇ, πρέπει νὰ ἔχει 6 πλήρη πανεπιστήμια). Ἄλλὰ καὶ ἀναδιοργάνωση τῶν παλιῶν ἐπιβάλλεται νὰ πραγματοποιηθεῖ τὸ συντομώτερο μὲ τὴν προσθήκη καινούργιων σχολῶν, ὅπου χρειάζεται, μὲ ἴδρυση νέων ἐδρῶν, μὲ τὴν ἐπ' ἀνδρωσὴ σὲ διδαχτικὸ καὶ ἄλλο βοηθητικὸ προσωπικὸ, ἔτσι ποὺ πραγματικὰ νὰ παρέχεται ἐπιστήμη, ὅπως τὸ ἀπαιτεῖ ἡ ἐποχὴ μας. Ἄφθονα ἐργαστήρια, σπουδαστήρια, πλούσιες βιβλιοθήκες γιὰ τοὺς φοιτητὲς καὶ ἐξασφάλιση ὅλων τῶν προϋποθέσεων γιὰ μιὰ ἀνετη ζωὴ.

Οἱ καιροὶ δὲν περιμένουν. Ἀναμφισβήτητα οἱ δαπάνες ποὺ ἀπαιτοῦνται θὰ εἶναι τεράστιες καὶ ὅλοι καταλαβαίνουμε ὅτι δὲ μπορεῖ νὰ γίνουν τὰ πάντα μονομιᾶς. Ἐπιβάλλεται, μέσα στὸ πλαίσιο τοῦ ὅλου προγραμματισμοῦ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς χώρας, τὸ κεφάλαιο γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς παιδείας καὶ εἰδικότερα τῆς ἀνώτατης, νὰ πάρει καίρια θέση. Νὰ μελετηθοῦν οἱ ἐπείγουσες ἀνάγκες καὶ νὰ προηγηθοῦν, καὶ ὕστερα ἡ προχώρηση νὰ γίνεται κατὰ στάδια ὀρθολογικὰ καθορισμένα. Μέσα σὲ μιὰ δεκαετία πρέπει τουλάχιστο νὰ ἔχουμε πλησιάσει τὶς γειτονικὲς μας χώρες καὶ τὸ παραγόμενο ἐπιστημονικὸ δυναμικὸ νὰ ἔχει ἀρχίσει νὰ ἀποδίνει τοὺς πρώτους καρπούς του.

Φ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

Τὸ συνέδριο τοῦ Συλλόγου Πολιτικῶν Μηχανικῶν

Ὁ Σύλλογος τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν ὀργανώνει τὸ πρῶτο του συνέδριο γιὰ τὸ διάστημα 23 - 31 Ὀκτωβρίου 1965. Τόπος τοῦ συνεδρίου ὀρίστηκε ἡ Ἀθήνα καὶ θέμα του «Τὸ ἐνεργειακὸ πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος».

Φυσικὰ πρόκειται γιὰ θέμα ποὺ ἔχει σχέση ὄχι μόνο μὲ τὸν κλάδο τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς ἄλλους κλάδους

τῶν τεχνικῶν, καθὼς καὶ μὲ ἄλλες ἐπιστημονικὲς εἰδικότητες, ὅπως π.χ. τῶν οικονομολόγων, γεωπόνων, ἐδαφολόγων κ.τ.λ.

Ἐξ ἄλλου, μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα καταβάλλεται μιὰ συστηματικὴ προσπάθεια ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Συλλόγου Π.Μ. γιὰ συμμετοχὴ τόσο στὴν ὀργάνωση, ὅσο καὶ στὴ μελέτη καὶ ἐπεξεργασία τῶν εἰσηγήσεων τοῦ συνεδρίου καὶ

των άλλων αυτών ειδικοτήτων, καθώς και οργανισμών που έχουν σχέση με το πρόβλημα και ιδίως της Δ.Ε.Η.

Θα κληθούν να παρακολουθήσουν τις εργασίες του συνεδρίου εκπρόσωποι της κυβέρνησης και ανώτεροι κρατικοί λειτουργοί, βουλευτές, εκπρόσωποι οργανισμών, έπιστημονικών ιδρυμάτων, εταιρειών μελέτης προβλημάτων οικονομικής ανάπτυξης, οργανώσεων και συλλόγων τεχνικών και άλλων έπιστημονικών και παραγωγικών τάξεων, καθώς και προσωπικότητες του έπιστημονικού κόσμου της χώρας.

Σκοπός του συνεδρίου είναι η ολοκληρωτική έρευνα του θέματος με στόχο την διεύρυνση της ενεργειακής βάσεως για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Η έρευνα και διατύπωση γνώμων θα βασίζεται τόσο σε διεθνή όσο και σε έλληνικά δεδομένα, στην διάρθρωση του ενεργειακού ισοζυγίου παραγωγής και καταναλώσεως κ.τ.λ.

Οι επί μέρους εισηγήσεις θα έχουν σαν περιεχόμενο τις διάφορες πηγές ενέργειας τόσο από πλευράς στατιστικών δεδομένων, επίδρασής τους στο οικονομικό ισοζύγιο (είσραγωγή από το έξωτερικό κ.τ.λ.), όσο και από πλευράς προγραμματισμού για περαιτέρω αξιοποίηση και βελτίωση παραγωγής.

Προβλέπονται, βάσει του προγράμματος του Συνεδρίου, εισηγήσεις για τα επόμενα θέματα:

- α) Στερεά καύσιμα — έλληνικοί λιγνίτες.
- β) Υγρά καύσιμα και υγραέρια.
- γ) Υδροδυναμικές πηγές ενέργειας. (Υδατική οικονομία, στοιχεία για υδροηλεκτρικούς σταθμούς, συνδυασμός ενεργειακών και αρδευτικών έργων, κ.τ.λ.).

δ) Ειδικές πηγές ενέργειας (πυρηνικά καύσιμα, φυσικά αέρια, γεωθερμική, ήλιακή και αιολική ενέργεια, φυσικά στερεά καύσιμα, φωταέριο).

ε) Η Δημοσία Έπιχείρησις Ήλεκτρισμού (Δ.Ε.Η.). (Η δημιουργία της ΔΕΗ ως φορέα της ήλεκτρενεργειακής πολιτικής της χώρας, σταθμοί παραγωγής, ύψος επενδύσεων παγίου κεφαλαίου, δαπάνες εκμεταλλεύσεως και παραγωγής, τεχνικοοικονομικά στοιχεία έθνικου δικτύου, προγραμματισμός, κόστος ρεύματος, τιμολογιακή πολιτική, κατηγορίες καταναλωτών, συμπεράσματα, προτάσεις).

στ) Διάρθρωση του ενεργειακού ισοζυγίου της Ελλάδος και οικονομική ανάπτυξη.

ζ) Οι ενεργειακές ανάγκες των βασικών κλάδων της οικονομίας, (βιομηχανίας, αγροτικής οικονομίας, μεταφορών).

Τέλος, η εισήγηση που θα κλείσει τις εργασίες του συνεδρίου, μετά από την έπεξεργασία των κυρίως εισηγήσεων, των ειδικών όμιλων και ανακοινώσεων θα άφορα τα έπιβαλλόμενα μέτρα διαρθρωτικών αλλαγών του τεχνικού δυναμικού της χώρας καθώς και των οικονομικών διαθεσίμων για την πραγματοποίηση του αναγκαίου άλματος στον τομέα της ενεργειακής οικονομίας.

Κατά την διάρκεια του συνεδρίου θα γίνουν ειδικές όμιλίες από Έλληνες και ξένους τεχνικούς. Θα κληθούν τεχνικοί από την Αγγλία, Έλβετία, Γαλλία, Δυτική Γερμανία, Ανατολική Γερμανία, Βαλκανικές χώρες κ.ά.

Έπίσης προβλέπονται στην διάρκεια του συνεδρίου έκδρομες σε περιοχές με σχετικό ενδιαφέρον (Άχελώος, Πτολεμαίδα κ.ά.), καθώς και έκθεση σχετική με το θέμα του συνεδρίου.

Το θέμα του Ε' Συνεδρίου 'Αρχιτεκτόνων

Έπίκαιρη και αποφασιστικής πιθανώς σημασίας για την όρθη αντιμετώπιση μιας σειράς προβλημάτων πολεοδομικού χαρακτήρα, η έκλογή του θέματος που θ' άπασχολήσει το Ε' Συνέδριο 'Αρχιτεκτόνων.

Το θέμα είναι «Πολεοδομικά προβλήματα της Περιοχής Πρωτευούσης».

Το θέμα, από τα πιο σοβαρά και επείγοντα, μά που η άναρχη πολεοδομική ανάπτυξη του Λεκανοπεδίου άποτελεί μια θανάσιμη άπειλή για την πόλη και τους κατοίκους της, με τεράστιες έπιπτώσεις τόσο στην περιοχή όσο και γενικότερα στον ευρύτερο έθνικό χώρο, πάνω στην οικονομικοκοινωνική ανάπτυξη, πρέπει να αντιμετωπισθεί με τη σοβαρότητα που ταιριάζει.

Το συνέδριο πιστεύουμε και πρέπει να άποτελέσει όχι μόνο μια άφετηρή έπιστημονική διερεύνηση του προβλήματος, μά άπαρχή μιας δραστηριοποίησης όλων εκείνων των πα-

ραγόντων που μπορούν να συμβάλουν στη λήψη όλων των μέτρων που θα κριθούν έπιστημονικά έπιβεβλημένα για την άνακοπή της επέκτασης της νοσηρής κατάστασης που υπάρχει, για την έξυγίανση και πολεοδομική άναμόρφωση του οργανισμού της Πρωτεύουσας, έτσι που να καταστεί ικανή να αντιμετωπίσει τις άνάγκες του παρόντος και τις άπαιτήσεις του μέλλοντος.

Η 'Οργανωτική Έπιτροπή του Συνεδρίου κοινοποίησε μια προγραμματική έγκύκλιο, με την όποια καθορίζει:

α) Κατηγορίες θεμάτων που συνθέτουν το πρόβλημα.

β) Τρόπο όργάνωσης Συνεδρίου και έπεξεργασίας από τις έπιτροπές και την όλομέλεια των διαφόρων κύκλων θεμάτων.

Πρέπει να πεί κανείς πως ό τρόπος με τον όποιο αντιμετωπίζεται το πρόβλημα είναι σε σωστή κατεύθυνση, και η έγκύκλιος άποτελεί ένα στοιχείο θετικό.

Όμως είμαστε υποχρεωμένοι να έπαισημά-
νουμε μιὰ βραδύτητα στὸν προγραμματισμὸ καὶ
τὴ γνωστοποίηση, μὲ ὅλες τὶς δυσμενεῖς ἐπι-
πτώσεις, πάνω στὴν ἐπιστημονικὴ προετοιμα-
σία εἰσηγήσεων καὶ ἀνακοινώσεων ποὺ ἀπαι-
τοῦν ἐπαρκὴ χρόνον, καὶ ἀκόμα στὴν κινητο-
ποίηση, δραστηριοποίηση καὶ διεύρυνση συμ-
μετοχῆς ἐπιστημονικῶν δυνάμεων, ποὺ μπορεῖ
νὰ βοηθήσουν στὴν ἐπεξεργασία τῶν θεμάτων.

Ἀκόμα πρέπει νὰ τονίσουμε πὼς κάθε ἐπι-
στημονικὴ προσπάθεια δικαιώνεται ὅταν δὲν
σταματᾷ στὸ πεδίο τῆς θεωρητικῆς διερεύνη-
σης, μὰ βρίσκει τὴν ὀλοκλήρωσή της στὴν

πράξη, στὴν ἐφαρμογὴ της μέσα στὴ ζωὴ.

Ἔτσι, νομίζουμε πὼς καὶ κάθε συνέδριο,
παράλληλα μὲ τὴ θεωρητικὴ διερεύνηση τῶν
προβλημάτων, τὸν καθορισμὸ τοῦ τρόπου ἐπι-
λυσιῆς τους, δὲν πρέπει νὰ περιορίζεται στὴ
διατύπωση προτάσεων καὶ μόνον, μὰ πρέπει
νὰ ἐπεκτείνει τὸ ἔργο του καὶ στὴ φάση ἐκεί-
νη τῆς προσπάθειας ποὺ θὰ ὀδηγήσει στὴν ἐ-
φαρμογὴ τῶν ὀρθῶν ἐπιστημονικῶν ἀπόψεων.

Τότε ἡ ἐπιστῆμη καὶ ὁ ἐπιστήμονας γίνεται
δύναμη ζωῆς κοινωνικῆς προόδου, καὶ προω-
θεῖ τὴν ἀνθρωπότητα σὲ ἀνώτερα στάδια πω-
λιτισμοῦ.

Τὸ Συνέδριο Μηχανολόγων

Ὁ Σύλλογος τῶν Μηχανολόγων ὀργανώνει
συνέδριο μὲ θέμα «Ἐκβιομηχάνιση τῆς Ἑλ-
λάδας». Τὸ θέμα εἶναι ἐξαιρετικὰ ἐπίκαιρο,
δεδομένου ὅτι καταβάλλεται μιὰ συστηματικὴ
προσπάθεια ἀπὸ πολλὰ κατευθύνσεις μὲ στό-
χο τὴν ὀρθολογιστικὴ καὶ κλιμακωμὴν ἀνά-
πτυξη τῆς βιομηχανίας μας. Τόσον ἀπὸ τὴν
πλευρὰ τῆς κυβερνήσεως ὅσο καὶ ἀπὸ διαφό-
ρους ὀργανισμοὺς, αὐτὴ τὴ στιγμή γίνεται μιὰ
ἐπεξεργασία τοῦ θέματος, ἡ ὁποία πρέπει νὰ
καταλήξει μὲ τὴν συμβολὴ τῶν ἐπιστημόνων
(τεχνικῶν, οικονομολόγων κ.λ.π.) στὴν ἐπι-
γειῶν βάσεων χάραξη τῆς ἐθνικῆς πολιτικῆς
στὸν τομέα αὐτό.

Φυσικὰ τὸ θέμα εἶναι εὐρύτατο, μὲ πολλὰ
σκέλη, ποὺ θὰ εἶναι ἀναγκαῖο νὰ ἀφιερωθεῖ
ἓνα εἰδικὸ συνέδριο γιὰ κάθε ἓνα ἀπ' αὐτά.

Ἔτσι καθορίστηκαν, πλὴν τῆς γενικῆς εἰ-

σηγήσεως γιὰ τὸ ὅλο θέμα τῆς ἐκβιομηχανί-
σεως στὴν Ἑλλάδα, καὶ τρεῖς ἐπὶ μέρους εἰση-
γήσεις μὲ εἰδικὰ θέματα, καὶ συγκεκριμένα:

- α) Βιομηχανία μεταλλουργικῆ.
- β) Βιομηχανία κατασκευῆς μηχανῶν καὶ
- γ) Γεωργικὲς βιομηχανίες.

Καταβάλλονται προσπάθειες γιὰ τὴν ὅσο τὸ
δυνατὸν πληρέστερη καὶ ὀμαδικότερη ἐπεξερ-
γασία τῶν εἰσηγήσεων, ὥστε νὰ προκύψουν
προτάσεις καὶ νὰ μὴν ἔχει ἀκαδημαϊκὸ χαρα-
κτήρα ἡ συζήτηση κατὰ τὴν διεξαγωγὴ τοῦ
Συνεδρίου.

Ἡ ἐκπροσώπηση τῆς κυβερνήσεως, τῶν ἄλ-
λων ἐπιστημονικῶν ὀργανώσεων κ.τ.λ. θὰ δώ-
σει τὴν δυνατότητα νὰ μεταδοθοῦν ἀπ' εὐθείας
ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος, διατυπωμένες ἀπὸ
τοὺς ἀρμοδιότερους ἐπιστήμονες.

Ἡ δραστηριότητα τῆς ΕΜΟΚΑ

Ἡ Ἐταιρεία Μελετῶν Οἰκονομικῆς καὶ Κοι-
νωνικῆς Ἀναπτύξεως, στὰ πλαίσια τῶν προσ-
παθειῶν της γιὰ τὴ μελέτη τῶν ἐλληνικῶν προ-
βλημάτων, ἀλλὰ καὶ γενικότερα γιὰ τὴ διακί-
νηση τῶν ιδεῶν στὴ χώρα μας, ὀργάνωσε τὸν
Ἰούνιο τέσσερις διαλέξεις - συζητήσεις στὶς
αἰθουσές της (Δημοκρίτου 23).

Ἡ πρώτη διάλεξη - συζήτηση εἶχε θέμα τὸ
«τί εἶναι τὸ ρυθμιστικὸ πολεοδομικὸ σχέδιο».
Τὴν εἰσηγήσει ποὺ ἔγινε ἀπὸ τὸν ἀρχιτέκτονα
- πολεοδόμο Γρηγόρη Διαμαντόπουλο, ἀκολού-
θησε εὐρεία συζήτηση, ποὺ ἀφοροῦσε τόσο τὸν
ὀρισμὸ καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ πολεοδομικοῦ
- ρυθμιστικοῦ σχεδίου, ὅσο καὶ τὴν ἐφαρμογὴ
του στὴν πράξη, καθὼς καὶ τὰ πολεοδομικὰ
χώροταξικὰ προβλήματα τῆς περιοχῆς τῶν
Ἀθηνῶν.

— Ἡ δεύτερη διάλεξη - συζήτηση ἀφοροῦσε
τὸ θέμα «Οἰκονομικὴ Ἀνάπτυξη καὶ Τεχνικὴ
Παιδεία» μὲ εἰσηγητὴ τὸν οικονομολόγο κ.
Κουρμούλη. Ἐδῶ ἐξετάσθηκε ὁ ρόλος τῆς
τεχνικῆς παιδείας στὴν ἐποχὴ μας, σὲ συνάρ-

τηση μὲ τὴν οικονομικὴ καὶ τεχνικὴ ἀνάπτυξη.
Ἐπίσης τὸ θέμα ἐξειδικεύθηκε σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ
τὴν Ἑλλάδα, ἔγινε περιγραφὴ τῆς ὑπάρχου-
σας κατάστασης, κριτικὴ τῶν σχετικῶν μέ-
τρων τῆς κυβέρνησης καὶ προτάσεις γιὰ τὴν
ἐπιστημονικότερη ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήμα-
τος.

— Ἡ τρίτη ἐκδήλωση, μὲ εἰσηγητὴ τὸν πο-
λιτικὸ μηχανικὸ Κώστα Διαφωνίδη, ἀφοροῦσε
«τὸ ρόλο τῆς Αὐτοδιοίκησης στὴν οικονομικὴ
καὶ κοινωνικὴ ἀνάπτυξη τῆς χώρας». Στὴν ἐκ-
δήλωση πήραν μέρος δήμαρχοι καὶ ἐκπρόσω-
ποι δήμων τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν καὶ Πει-
ραιῶς.

— Ἡ τέταρτη διάλεξη - συζήτηση εἶχε σὰ θέ-
μα τὶς σχέσεις φιλοσοφίας καὶ φυσικῆς στὴν
ἐποχὴ μας. Ὁ εἰσηγητὴς Κώστας Πολίτης
ἀνάλυσε ἰδιαίτερα μιὰ πλευρὰ τοῦ προβλήμα-
τος, δηλαδὴ τὰ σύγχρονα δεδομένα τῆς φυσι-
κῆς, ποὺ θεμελιώνουν καὶ φωτίζουν βαθύτερα
τὸ πρόβλημα τῆς ὑλικῆς ἐνότητος τοῦ σύμ-
παντος.